Ч. 162. Чернівцї, четвер дня 25. липня (6. серпня) 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

АВСТРИЙСКІ СПРАВИ.

В часї, коли всяка парляментарна робота у нас спочиває, ведуть полїтику часописи, а великі мужі державні їздять лише по ріжних сторонах сьвіта і кількома бесїдами подають часописям темати до здогадів. Нас займає тепер найбільше важна справа австро-угорскої угоди. Знана річ, що Угорщина, а властиво верховодяча там лїберальна партия рішучо противить ся підвисшеню квоти, котру має Угорщина платити на спільні видатки. Угорска депутация оплат заявила се два рази, а головний орґан угорских лїбералів Pester Lloyd бив на тревогу против президента мінїстрів ґр. Баденього, котрий на підставі ухвал всїх краєвих соймів австрийских зажадав підвисшеня оплати зі сторони Угорщини. Коли-ж в послїдних днях появила ся в австрийскій пресї вістка, що угорский президент мінїстрів бар. Банфі, а з ним цїле угорске мінїстерство згодило ся вже на жадане ґр. Баденього, тодї почали Мадяри з иньшої бочки. Pester Lloyd, а за ним віденьска Neue fr. Presse, котрії з ріжних партийних причин не любить ґр. Баденї за те, що не хоче ратувати умираючої лїберальної партиї, завели ся в надії, що австрийске мінїстерство спіткне ся на сїй справі. Ситуация вийшла така: Австрийска депутация оплат жадає рішучо підвисшеня угорскої квоти, а знов угорска депутация рішучо тому противить ся; після конституциї має в такім разї рішати сам цїсар. Але тепер знане, що австрийске правительство стоїть в сїй справі в порозуміню з угорским, то-ж нема сумнїву, що цїсар рішить справу в некористь Угорщини. Се буде очивидно новим доказом, яке сильне є положене австрийского мінїстерства. Сего не можуть угорскі лїберали знести спокійно і тому жадають, щоби в такім разї зірвати торговельно-митові зносини з Австриєю. Против того Австрия не мала би чого так дуже протестувати, бо при тім вийшли би найгірше інтереси Угорщини. Тому пише про се жадане Pester Lloyd таке: „Зірване торговельно-митового союза не вистарчає на відшкодоване за підвисшене угорскої квоти, не вистарчає на потрібні до того суми, але противно, зірване торговельно-митового союза може предложити лише той, котрий коштом Угорщини хотїв би зробити дарунок Австриї. Коли Австрия потребує в Угорщинї мати сталий відбут своїх товарів, то прецїнь так само потрібна Австрия для Угорщини. І на що врештї придала би ся Угорщинї та економічна свобода, коли з неї не могла би уживкувати цїлковито, бо нас обовязували би її на дальше істнуючі торговельні трактати з чужими державами. То значить: ми мали би більше платити, а мати меньше доходів.“ Як бачимо, жадає сам інтерес Угорщини, аби не зірвала торговельно-митового союза з Австриєю, але оно може й так скласти ся, що коли Угорщина буде дуже операти ся підвисшеню угорскої квоти, тодї Австрия справдї зажадає зірваня торговельно-митового союза.

Ще в однім перерахували ся угорскі та й австрийскі лїберали. Они числили на те, що в австрийскій радї державній зорґанїзує ся против ґр. Баденього в справі угоди сильна опозиция, до котрої пре одна часть лїбералів. Аж тут визначний член лїберальної партиї, президент ради державної бар. Хлюмецкий сказав в Карльсбадї, що моравскі лїберали і лїберальні дїдичі нїколи не підуть в опозицию для самої опозициї.

З другої-ж сторони заявив проводир новоутвореного „католицкого сторонництва людового“ др. Ебенгох перед своїми виборцями в С. Аґата, що коли ґр. Баденї не одержить підпори у лїбералів, то нехай зверне ся о те до правицї, а она его певно підопре. Се заявлене виводить наших лїбералів з терпеливости, бо з їх надії готова вийти сама „піна“.

---

47)

ЦАРІВНА.

Оповідане

Ольги Кобилянськоі.

(Дальше).

Так, і она почала приглядати ся собі. Она була дійсно гарна. Снїжно-біла, а до того великі, як сталь сияючі очи. Стать еї була гнучка і струнка, отже була цїлком гарна, в тій хвилї навіть дуже гарна... „Царівна“, навинулось їй на думку. Однак тут не було нїкого, лиш она сама... В нїй заворушила ся туга, така нїжна і непорочна мов то безхмарне склепінє, синїюче у водї глубоко-глубоко. Она уявила собі Орядина, а біля него себе...

Він був гарний... так, отже він і она. Се було би гарно, „цїлковито“, як сказала би Марко і як повинно бути.

На еї лици появила ся ледво замітна краска. Она усьміхнула ся тужливо, однак майже в тій самій хвилї спаленїла ще сильнїйше, мов би хто заглянув проти еї волї нечайно в еї душу. Відтак відвернула ся на силу від свого образу і покинула то місце, зворушена, з горячим, спущеним поглядом, і відійшла скорим кроком в одну з тїнистих доріг. Але еї думки погнались мов ті барвні мотильки далї. — Так, він був гарний мужчина і в нїм була „раса“, а що справдї любила у него, то его руки. Они мали в собі щось з інтелїґенциї і були гнучкі і майже жіночі. Н. пр. коли звисали нерухомо з поруча крісла... Ті его руки була би так радо держала в тій хвилї у своїх руках...

. . . .

По довгім часї отсе знов думала она над якимись певними відносинами між ним а собою, в котрих він і она занимали-б якесь становиско, грали для себе посполу якусь ролю. Звичайно відсувала від себе все, що мало характер якого „закінченя.“ „Так як оно є“, думала звичайно, „є добре і не потребує зміняти ся.“ Богато з иньших подій не могло инакше зложити ся — думала она собі — і тому було би нерозумно викликувати щось на-силу, або надто вже потягати до якої вини. Правда, его поведене болїло еї, особливо те, що він немов встидав ся своєї колишньої любови до неї. Але тому й прозвала его в своїм серцю „нерозумним“ і була би лучше умерла, чим виявила перед ним, що занимала ся ним. В тій хвилї була еї душа так переповнена ним, що она забула все, чим провинив ся супротив неї, та була би з ним „поєднала ся.“ Їй здавало ся, що она могла би побороти всї его хиби і вплинути на него так, щоб его химерна натура випростала ся, чула в собі силу за двох, і то сю певну, спокійну силу, що не обманює нїколи. Коли-б він находив ся тепер десь тут в парку, вийшов з якоїсь алєї проти неї, н. пр. з он-тої широкої, обсадженої так густо липами, що їх віти сплїтали ся разом?... Показав ся наперед здалека, а відтак надходив чим раз близше і близше...

Ах, они би стілько говорили! Она мала би ему стілько сказати! Адже еї вязало з ним стілько спільного! Перше — колишня любов, а відтак їх колишні зависимі обставини, їх терпіня в молодих, найкрасших лїтах і інтереси їх народу — богато річий вязало їх; она й не хоче розбирати всего. Між иньшим сказала би ему і те, що він занедбав ся „духово“, став поверховний, плиткий, що над ним взяла верх буденьщина вже наскрізь і він не зреалїзує нїколи анї одної з тих ідей, котрими одушевляв ся давно, коли не опре ся тим впливам буденьщини. Так, отсе розповіла би она ему. А він би розлютив ся за се, і придумав би в мить якусь „фільософію“, що еї нїби збивала би. Она сьміялась би сердечно! Цїла їх бесїда велась би так живо, весело; она-ж була нинї так соняшно успособлена, як вже давно нї.

Ах, як він еї раз любив!

Однак тодї она не була такою як тепер, була ще дитиною. Коли-б се тодїшне прожите можна тепер знов прожити, яке-ж сильне і самосьвідоме було би оно, в тім не було би страху анї перед тїткою анї перед якимсь иньшим сьвітом! Она мала би відповідати лиш перед собою самою, перед своїм „я“, котре не щадило себе, а було для неї тепер першою і послїдною інстанциєю, над котрою працювала, і котра коштувала еї стілько труду і майже крівавих слез.

Так, тодї „любили ся“ они дуже, але не цїлували ся нїколи. Она не цїлувала в своїм житю нїкого...

Она відчула якесь вдоволене, що остала ся аж така чиста. Тодї був би він цїлував еї уста,

Коли вже мова про обманчиві надії, то мусимо коротенько спімнути про депутацию великих промисловців віденьских до ґр. Баденього з просьбою о оборону перед социял-демократичними аґітациями робітників. Коли депутация надїяла ся надто прихильної відповіди (як то пр. стало ся подібній депутациї в Росиї), то гірко помилила ся, бо хоч ґр. Бадені признав, що не всї жаданя робітників все і цїлковито оправдані, однак виразно заявив, „що австрийскі промисловцї дуже склонні до полагодженя социяльної реформи з надто тїсного становища. На таке правительство не може згодити ся і коли самі промисловцї не покинуть свого теперішного становища в сїй справі, то правительство возьме ся на власну руку рішити се важне питанє. А жаданя промисловців, щоби правительство стало по їх стороні против робітників, правительство не може на жаден спосіб увзглядити. Одно, що може обіцяти, то є удержанє порядку і послух для устав.“ Таких щирих, але й острих слів мабуть ще не чули великі промисловцї від австрийского президента мінїстрів.

З днем 1-го вересня наступила хвиля, коли нове мінїстерство зелїзниць зачало свою дїяльність. Заразом перестала істнувати ґенеральна дирекция, але остала т. зв. ґенеральна інспекция, котра є першою інстанциєю для приватних зелїзниць. З новою орґанїзациєю наступила також більша централїзация австрийских зелїзниць, котрі мають тепер 34.000 урядників і слуг і представляють вартість більше як одного мілїярда зр. Від нової орґанїзациї надїють ся користного впливу не лише на розвій зелїзниць самих, але також на австрийскі фінанси.

Як ми вже доносили, розвязано цїсарским патентом краєві сойми в Горішній Австриї, Стириї, Каринтиї і Шлезку, а вибори в Каринтиї виписані вже на днї 21, 25 і 29-го вересня с. р. Віденьскі півурядові часописи пишуть, що небавом будуть також розвязані сойми Долїшної Австриї, Сольногорода, Форарльберґу і Морави. Про Буковину не пишуть нїчого, бо у нас ще далекий час до виборів.

Заграннчна полїтика.

Німеччина тепер в великім клопоті, бо доси все ще не знає, чи приїде цар до Берлина чи нї. Се питанє обговорює нїмецка і французка праса всесторонно, а виходить із всего, що цар може би й поїхав до Берлина, але Франция противить ся тому, аби її союзник був перше в Берлинї, а потім в Парижи. Змінити плян поїздки неможливо вже тепер, бо гостина у Відни заповіджена урядово, а зрештою австрийскому цїсареви яко найстаршому з европейских монархів належить ся передовсім візита. Окрім австрийского цїсаря і французкого союзника має цар гостити ще у своїх кревняків, як в анґлїйскої королевої, а навіть поїде до кревних в Копенгаґен і Шкоциї, але чи приїде до Німеччини, о тім треба сумнївати ся, а се іменно сердить нїмецкі урядові круги.

Італїяньский парлямент відрочив ся по полагодженю біжучих справ на неозначений час. Нове мінїстерство Рудінїого не мало великої борби в парляментї, бо-ж впрецїнь проґрама не змінила ся з вимкою точки що-до реорґанїзациї війска. Найшов ся був лише один вічний опозиционїст, Імбріяні на імя, котрий однак сим разом вдарив не так на цїле мінїстерство, як на нового мінїстра заграничних справ Вісконтіого-Веносту, о котрім кажуть, що він відносить ся до тридержавного союза дещо холоднїйше, як его попередники. Що ті поголоски не є правдиві, показує найлїпше те, що він згодив ся на проґраму Рудінїого, знаного горячого прихильника тридержавного союза. Оногди заявив Вісконті-Веноста на мінїстерияльній радї, що у вехідній справі прийшло між тридержавним союзом а Анґлиєю до цїлковитого порозуміня. Сим хотїв Вісконті мабуть зазначити, що в сїй важній справі перестала Анґлия вести полїтику на власну руку, покинула свої самолюбні заміри, а прилучила ся до акциї тридержавного союза. Се стало ся мабуть з огляду на Росию, котра тепер вже в тїй справі виступає виразнїйше. При сїй нагоді показало ся, що Вісконті є дїйсно прихильником тридержавного союза, як се взагалї для Італїї инакше неможливо.

Румуньский президент мінїстрів Стурдза вернув зі своєї подорожи до Букарешту, а в слїд за тим появила ся поголоска, що підчас его побуту у Відни приступила Румунія формально до тридержавного союза. Поки-що ся поголоска неімовірна, а що найменьше передвчасна. То загально знана річ, що Румунїя поступає згідно з тридержавним союзом, але тепер не стало ся нїчого, що могло би спонукати формальне приступленє нашого сусїди до мирового союза. Противно, заповіджена гостина росийского царя у Відни вказує на те, що Австрия тепер нїчого не зробить, що могло би виглядати на провокацию. Однак то певне, що Стурдза говорив з ґр. Голуховским про полїтичне положенє, лише та розмова не мала визиваючого характеру против Росиї.

В послїднім часї відбули ся два шумно заповіджені конґреси робітничі, а то один в Ліль, а другий в Льондонї. На одніым і на другім прийшло до страшних скандалів. На чолї тамошної громадскої ради стояв клерикальний бурмістр, а нова рада є в більшости социялїстична. Отже з тої нагоди устроїли французкі социялїсти страшну бучу нїмецким товаришам, ба прийшло до бійки; на демонстрацию французку слїдувала така сама нїмецка, засїданя робітничого конґресу треба було перед часом закінчити і т. п. Не лїпше ішло на робітничім конґресї в Льондонї, де помимо ухвали, що між робітниками национальних ріжниць нема, що істнує лише ріжниця між богачами а бідними, помимо тої резолюциї били ся робітники поспо-лу, поличкували ся і т. д., так само як в Ліль. Не знати, що думати про таку орґанїзацию робітничої міжнародної партиї. Деякі часописи здогадують ся, що всему тому чей же не винні самі пани, а буде дещо так, як ґр. Бадені сказав віденьским фабрикантам. (Гл. вступну статю!)

Ще одно було характеристичне на тих робітничих з'їздах, а іменно то, що виразно показав ся на них наклін до анархізму. На 26 делеґатів з робітничого конґресу до з'їзду анархістів є 4 чисті анархісти, а то значить, що вибираючі робітники почасти вже симпатизують з анархізмом. Се не дасть ся вже заперечити, хоч би сего й не бажали социялїсти, головно нїмецкі. Найлїпшим доказом того є промова Німця-жида Ляндавера на анархістичнім з'їздї, де він виразно заявив свою прихильність для анархізму, хоч его уважають социялїстом. Після его переконаня, а з. ним великої части нїмецкого робітництва може лише анархізм спасти людскість. Отже такі, а не иньші тенденциї шпрять між західними робітниками і на такий спо-

---

а опісля помазані уста Румунки, а може ще й других подібних до неї.

Она задумала ся нараз над своїм колишнїм „я“ і оно здало ся їй якоюсь нїжною, безпомічною, освїтленою істотою, котра не мало нїчого спільного з тою, котрої очи споглядали ще перед хвилиною так дожидаючо. Відчула, що коли би то її колишнє „я“ було обиджене, то обиду ту могла би відчути повно лиш тепер. Сонце почало припікати і она сховала ся в тїнь алеї.

Опавше листє стелило ся грубо по дорозї і її нога аж брила в нїм; однак она грала ся ним і ходити в нїм було їй приємно. На гарних корчах, що росли між деревами і прикрашували алею, висїла велика павутина, а зрошена ранїшною мракою, лиснїла проти сонця мов срібна сїть. По гиллю дерев і між листем шолопали ся тайком великі боязливі птахи; иньші сьмілившї гойдали ся бутно по галузю, а знов деякі голосно щебетали. Все те, здавало ся, панубочу тишину ще збільшало. Чим глубше она заходила, тим більша тишина окружала її. Парк лежав ще в півенї і їй здавало ся, що находила ся в лїсї. Вдихуючи повними грудьми пахучий воздух, силувала ся майже несьвідомо затерти чувство самотности.

Якийсь туркіт повозу збудив її з задуми.

Она чула, як він над'їзджав чим раз близше і що мине її небавом.

Не звертаючи голови в ту сторону, уступила ся на бік з дороги. Аж коли повіз минав по-при неї, піднаяла очи. Они подибали ся з двоїма великими чорними, майже нерухомими очима якоїсь молодої дами, а опісля з очима Орядина...

Чи она відклонила ся? Сего не знала напевно.

Її щоки горїли мов по якім удари і она лиш бачила, як довга спина сеї дами зігнула ся нїби з питанем до него. Між обома дамами (і якась старша сидїла там) зазріла она мимоволї ще раз его лице. Їй здавало ся, що оно мало вигляд таких лиць, що готові все до послуги...

Механїчно звернула ся в иньшу алею і так само без думки усїла на першу лавку, що подибала.

Чи не покрило ся все румянцем сорому? Все, що було з нею доси однодушне?

Она була би припала до землї, була би закрила лице в листє зі встиду, що її душа роздягла ся до наготи, а на те лучило ся їй отсе!

Она відчула, як на ню виливало щось таке, що була би найрадше землю розривала. Така ганьба!

Так сидїла она на лавцї з заслоненим обличем, похилена глубоко до землї...

Оскаржувати когось? Н. пр. его? Ах, то не випадало! Її чувство справедливости було надто вироблене, щоб змогла то вчинити. Між ним і нею не було прецїнь нїяких певних відносин і тому він не був виноватий, а она з тими довгими плечима не була також винна... отже що?

Она затяла зуби і була би в голос ридала, однак погамувала ся і била тілько мовчки пястуком о поруче лавки... „Марко! Марко!“ простогнали раз її уста. Чому не було его тут, щоби вступив ся за неї; нї, коли-б він тут був, то їй таке було би не лучило ся...

По якімсь часї успокоїла ся трохи.

Що обходило її те все? Нехай він женить ся з тою з довгими „плечима“, що була ему така інтересна і що знала другими так славно керувати; она була богата, а Наталка (она ступала так гордо, коли переїзджали поуз неї) борола ся з обставинами до утоми. Она певно не знала нїчого про Наталку і про її знакомство з Орядином, не чувала нїчого про его минувшість, его приватне жите, про Румунку. Она росла у своїх родичів в теплї і на сонци, мов та пальма в оранжерії, доки не з'явив ся він. Длятого було би несправедливо ненавидїти її.

Однак він...

Її цїла душа перенала ся нараз сильною жадобою закинути ему якийсь брудний учинок. Він мусїв в її очах упасти, щоб їй полекшало. Она пірнула думкаи в его минувшість і їй пригадав ся один випадок. Раз попала ся ему якась невинна істота в руки і він використав її темноту і незнанє в свою користь. О, се був дуже підлий вчинок і гриз її мов червак, але на тім не скінчило ся. Она хотїла ще винайти, щось иньше. Спрятала лице тїснїйше в долонї і підчас коли її уста тремтїли злобно, она блукала думками далї. Ріжнородні думки плутали ся і вганяли по її голові, однак жадна не вдоволяла її. Аж по якімсь часї підняла бистро голову і її очи заіскрили ся зимним, ледоватим блеском.

сіб хочуть їх добробит поліпшити. Чи той напрям справді ущасливить робітників, сего не розбирають.

В Англії стала ся важна подія: воєвничого Англійця д-ра Джемсона, що 31-го грудня 1895 р. напав в полудневій Африці місто Йоганесбурґ, засуджено враз з его спільниками на довголітну вязницю. Хто уважно читав наші огляди політичні, пригадає собі вістку, що згаданого дня др. Джемсон напав враз з мешканцями Родезиї на головне місто хлопскої републики Трансвалї, але его побили коло Кріґерсдорп і взяли в полон. В тій републиці Трансвалї мешкають автохтони і зайшлі Англійці, котрі вправді не платять податків, але домагають ся рівноправности. Коли їм сего відмовили, они підюдили д-ра Джемсона до нападу, котрий уважали патріотичним ділом. Але напад не вдав ся завдяки енерґії президента републики Кріґера, Джемсона увязнено і відставлено англійскому правительству. Англійці робили Джемсонови великі овациї, поважають его яко великого патріота-мученика і домагали ся его увільненя. Але англійскі присяжні добачили справедливо в походї Джемсона протизаконний напад і нарушене мира і за те засудили его враз з его спільниками на кару довголітної вязниці. Тим дали англійскі судиї доказ, що вміють розріжнити патріотичну діяльність а злочин, хоч би він мав на цїли добро держави. Се підносить згідно і з похвалою цїла европейска праса.

На Балканї зачинає положенє бути з кождим днем поважнїйше. Коли Европа надїяла ся, що за виливом великих держав придушить ся повстанє на Креті, то помилила ся в тім, що перерахувала ся що-до Греції. Се королївство забагло здобути собі Крету і против рад европейских держав піддержує кретеньских повстанців як не безпосередно то посередно. Фактом є, що грецкі часописи взивають своїх читачів до підпори для повстанців, що грецкі кораблї привозять до Крети не лише оружіє, ріжного рода, але також охотників. Тим треба собі пояснити се, що повстанє треває ще доси. Правда, турецке правительство доси обіцяло, що турецке війско не буде нападати, а лише боронити ся, але Турки стріляють без причини в ясний день на дорозї до християн, а з того приходить до великого проливу крови. Але коли би Греция не піддержувала повстанців, то се нїшло би лекше. Дійшло тепер вже до того, що европейскі держави вислали до Крети свої военні кораблї, а Англія виступила навіть з проєктом, блькувати цїлий остров. Держави мали вже рішити, недвозначно і остро напімнути Грецию, щоб спинила всяку акцию в користь повстанців, і надїють ся, що Греция послухає сего голосу, коли не схоче почути авторітету европейских держав. Сам російский цар заявив, що ему вже за богато тої різнї і що бажає кінця того повстаня. Справа стоїть тим гірше, що і в Македонії почали Греки рухати ся, а тим вводить ся Туреччину в безвихідне положенє, чого знов держави не бажають задля удержаня загального мира европейского.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 5-го серпня 1896.

Що кажуть радикали про п. Романчука. В числї 14-ім „Громадского Голосу" читаємо досить двозначну похвалу для п. Романчука. Сказано там, що як би він станув тепер перед радикалами зі справозданєм, дістав би також вотум довірія, так як від своїх виборців, бо п. Р. є в тих часах одинокий (!), котрий упоминає ся о кривди народу руского в парляментї віденьскім. Сим він старає ся окупити свій тяжкий гріх (sic!), який сповнив на народї рускім через проголошенє тзв. новоі ери. Та гріх с й тяжко мстить ся на нїм самім. Давнї его спільники покинули его, а до радикалів пристати п. Романчук не має анї відваги анї спосібности. І діяльність его в парляментї хитка та невиразна; він промовляє против буджету, а голосує за буджетом, промовляє против закона о аґентах еміґраційних, а голосує за тим законом ітд. Видно в нїм занадто професора, що привик мати дїло з книжками і з дїтьми, а не з людьми, а за мало політика, котрий би вмів не тілько жалувати ся на кривди вже зроблені народови, але поперед усего вишукував способи, щоби такі кривди не могли дїяти ся. До „Дѣла" доносять, що ходорівскі сторони страшно глухі, темнота там крайна. В цїлім повітї є всего одна читальня і то лише на папері. На правиборців вийшов з того села жид і писар. — Се найлїпше сьвідоцтво для посла Романчука. Через шість лїт свого посольваня він не міг усьвідомити тих своїх сїл! Та-ж се лежить в его власнім інтересі, бо-ж тепер дуже легко може при виборах провалити ся і пропав стовп Руси! Он посол Пернерсторфер не о много молодший лїтами від нашого посла, їздить тепер по своїх повітах, уряджує величаві віча, на котрі приходять тисячі. Таких віч уладив тепер около двайцяти. А тут два віча, в Бібрці і Ходорові, на котрі ставило ся 370 людий і скінчена істория! Праці, праці, пане после, і ще раз праці!" І про те готові радикали дати п. Романчукови вотум довірія! Най би вже раз дістав ся якийсь наш радикал до ради державної, аби показав так, як рускі радикальні посли в галицкім соймі, що радикали не мають чого бути такими зарозумілими, як є. І они не богато способів придумали, щоби кривди не дїяли ся, а вміють лише нарікати подібно як п. Романчук.

З Серета пишуть нам: Дня 2. лат. серпня с. р. відбули ся в Сереті загальні збори філії товариства „Руска Школа". Голова п. Іван Солльоґ отворив збори красною промовою, в котрій повитав всїх присутних, особливо же делеґатів виділу центрального, п. Шпойнаровского і п. Ронґуша. Наступило справозданє з діяльности виділу, котре виказало, що виділ сповняв обовязок свій совістно і пильно. В похвалу его треба піднести, що він підтримував передовсїм щирі зносини поміж Русинами тутейшими і був живим чинником житя руского. Виділ звернув особлившу увагу на молодїж доростаючу, закуповував книжки пожиточні і розділяв даром поміж школярів. Він наглядав, щоби мова руска в школах мала рівне право з другими і дбав про дїти рускі морально і матеріяльно, а заходами его має навіть відбутись одно представленє руске, котре відограють хлопцї і дївчата рускі. Не малу часть заслуги сеї треба приписати голові, п. Іванови Солльоґови, котрий щиро і цїлим серцем занимає ся справою рускою. Се признав сам делеґат п. Шпойнаровский в своїй гарній бесїдї, в котрій загріваючи до дальшої працї, висказав виділови цїловите задоволенє. Піднести належить усї вільних внесень слово п. Бемера, що наглядно виказав кривди Русинів Серетских і просив о усуненє надужить. Коли прийшло до нового вибору, усї присутні ухвалили голосувати акламациєю і одноголосно вибрали дотеперішний виділ. По двох годинах закінчили ся збори подякою голови для присутних і многолїтєм в честь Цїсаря. Зібрані розійшли ся з милим враженем, котре позістане в їх души довгий час, а особливо з вдячностию для виділу центрального, що вислав на наше торжество так дїяльних, щирих і неутомимих делеґатів. — *Участник.*

„Українскі моноґрами для вишивок хрестиками й гафтом" видали у Львові пп. А. Андрейчин (знаний лїтоґраф) і К. Паньковский. Єсть се тека з гарною вінетою і 23 спорими таблицями, на котрих находять ся рускі букви в ріжних комбінациях. Рисунок моноґрамів як і лученє букв в одну гармонійну цїлість — прекрасні і незвичайно приємні на око. Ледви чи найде ся яке імя і прізвище, що для них не найдено би моноґраму на тих таблицях, і то чи в великім чи малім форматї, для гафтів і вишивок хрестиками. Разом з вишивками виданими пп. Андрейчином і Хойнацким (про них у нас було оголошене) повинні ті моноґрами находити ся в кождій рускій родинї. Моноґрами ті можна дістати у Костя Паньковского у Львові ул. Театиньска ч. 19. Коштують мабуть 2 зр. 50 кр. (2 рублї, 8 франків). Для панночок і жінок дарунок знаменитий! Кожда за него подякує дуже солодко!

Страшні наслїдки піяньства. Професор Пельман з Бон доказує в часописи Prometheus числами, які страшні наслїдки полишає за собою алькоголїзм. І так Ада Юрке, що була налоговою піячкою, а при тім злодійкою, убійницею і т. д. лишила суспільности по собі дуже сумну спадщину в числї 834 потомків, з котрих 709 було караних судово, 142 жебраків, 64 обманців, 181 женщин легкого житя, 76 караних за ріжні переступки, а між тим 7 за убійства. Дїтий неправих було 106. За 75 лїт видала держава на них не меньше, тілько 5 мілїонів марок на удержанє у вязници, відшкодованє покривдженим, вихованє дїтий і т. ин.

Сонце палієм. В Зільберґгітте під Ґарцґероде в Німеччинї в фабрицї пороху і піротехнічних приладів викликало соняшне проміне експльозию. Будинок, в котрім працювало кільканайцять робітниць, вилетів у воздух, сім осіб потерпіло тяжкі скалїченя. Одна робітниця померла вже в шпитали. Вибух був такий сильний, що в селї Зінтенфельде, віддаленім о кільометер від фабрики, повипадали шиби з вікон.

Вже щось має!

Она була Полька, Полька! Він ненавидїв Поляків, а єї висьмівав навіть, але що мала маєток...

Так, она належала до сего народу, що угнїтав і переслїдував Русинів цїлими віками, корив, батожив его, розбивав его силу і висисав его кров; понижав его і глумив ся над ним при кождій нагодї, накидував насильно своє панованє, а до сьвітла і висоти не допускав; оруду́ючи брудом і підлостию сам зростав, а тимчасом єї нарід... О Боже, Боже, де правда?

Перед єї зворушеною душею стала нараз цїла сумна історія єї народу. Виринула горда козаччина, станула і теперішність; той визискований, на нїчо зведений, обібріхуваний нарід, раб той поневіряний, що не зазнавав нї добра нї спочинку, що его доля — годувати крівавою працею сильнїйшого фарисея!

Она розсьміяла ся гірким сьміхом.

А він, що знав об тім всїм, ростив давно сам ненавість в єї груди до них, він, висунувшись працею одного такого раба на верх, лїз тепер ворогам тим під ноги, повзав ся і запродав ся!

Запродав ся! Так, бо він єї не любить.

Ох, чому-ж не охороняв его талїсман любови! чому не йшов за голосом серця, перед котрим корить ся все, котрий єднає і найлютїйших ворогів, і перед котрого потугою щезають всї ріжницї; о, чому не любив сеї Польки?

Чи він збожеволїв, чи упав дїйсно так низько?

Она підвела голову, слухаючи гомону з тої сторони, в котру покотив ся еквіпаж. Чи він не вертав ще, щоб она прозвала его тим прізвищем, яке заслужив собі?...

Опісля підняла ся в цїлім своїм гордім зрості, піднесла руку і погрозила нею в сторону парку, а уста єї прошептали з неописаною гордою якесь однїське слово...

Тепер була вже спокійна, не мала з ним нїчого спільного і не мала жадної страти. Лїпше вмерти, ніж станути з таким пятном перед своїм народом, сто раз лїпше вмерти!

Она силувала ся відвернути думки від него і від цїлої тої справи, хотїла отрясти ся з них, мов від чогось улазливого, пригноблюючого, однак его лице з огидно услужним виглядом і великі чорні, вибалушені очи тої дївчини пхали ся їй раз враз перед душу... Она була майже гарна і виглядала по паньски; те признавала она їй охотно...

Нараз пригадала ся їй єї праця і мов камінь упав їй з серця. Она підняла ся з свого місця, обтріпала сукню, повідчіпляла поодинокі листки, що попричіплявали ся були до неї, і відітхнула лекше. Нагадавши се, немов віджила.

Що она могла забути свою працю!

Адже в нїй спочивав єї сьвіт, ожидало єї якесь щастє! І вперше відчула тоє цїлковите вдоволенє, яке подає праця тому, котрому здає ся, що житє не зберігає для него вже нїчого більше. Так, праця не обманила ще нїкого, бодай того нї, хто шукав в нїй відради і шукав більше, чим буденного щастя...

(Дальше буде).

Складки. На нашу *бурсу* зложив др. Іван Гробельский із Станїслава 5 зр., а п. учитель Злепко із Серета 2 зр. — разом зложено доси **555** зр.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 5-го серпня 1896 року.

Відень. Рахункові асистенти при черновецкій почтї Йосиф Бенсдорф і Віталь Целер іменовані рахунковими официялами.

Відень. Віденьска рада громадска ухвалила 25.000 зр. на украшене тих улиць, котрими російский цар при своїм в'їздї буде переїзджати.

Париж. Nord потверджає, що російский цар приїде до Парижа, однак час ще не є докладно означений.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 2-го серпня 1896.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	6.50	до	7.—	від	6.70	до	7.—
Жито . . .	„	5.25	„	5.50	„	5.30	„	5.40
Ячмінь бров. .	„	.—	„	.—	„	.—	„	.—
Ячмінь простий	„	4.25	„	4.50	„	.—	„	.—
Овес . . .	„	5.80	„	6.—	„	5.40	„	5.80
Ріпак . . .	„	8.50	„	8.75	„	7.90	„	8.30
Горох . . .	„	4.50	„	8.—	„	4.20	„	7.50
Вика . . .	„	4.50	„	4.75	„	0·—	„	0.—
Льнянка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.50	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Конюшина біла	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0·—
Конюш. шведск.	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0·—
Кукуруза стара	„	0.—	„	0.—	„	4.40	„	4.80

Хміль 12.— 15.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.75—13.25

Конкурс до бурси.

Видїл „Руского Народного Дому“ в Чернівцях розписує сим конкурс на приняте учеників до „Бурси“ товариства з слїдуючим шкільним роком 1896/7.

Приймаючи до „Бурси“ взагалї учеників-Русинів шкіл середних, відзиваємо ся в сїй справі передовсїм до родичів і опікунів тих учеників, що в речинци перед вакациями зложили вступний іспит до I. кляси новооснованої ц. к. низшої ґімназиї в Чернівцях (при улици шкільній), як також і до тих родичів, що ще по вакациях наміряють записати свої дїти до сеї ґімназиї.

Бурса „Народного Дому“ дасть своїм вихованцям: вигідне помешкане (в комнатах товариства, ул. Петровича 2); харч, опал, сьвітло, услугу і пране 3); достарчить їм — о скілько на то призволять фонди — книжок і приборів шкільних: 4) постарає ся о відповідний їх надзір, в потребі і о лїкарску опіку та о полекшу шкільної науки через совістних інструкторів; взагалї займе ся як найстараннїйше цїлим їх вихованем.

Місячна оплата за одного ученика виносить 15 зр., однак бідних учеників буде приймати ся і за знижену оплату, а по змозї навіть цїлком безплатно; належитість можна після умови сплачувати також натуралїями і віктуалами.

В поданю, заосмотренім метрикою, сьвідоцтвом шкільним і евентуально сьвідоцтвом убожества (коли подає ся о знижене оплати) треба виразно заявити, за яку оплату бажають собі родичі принятя своїх дїтий до бурси; ученики, що вже перед вакациями зложили вступний іспит до I. кл. ґімназияльної, не потребують залучувати метрики і сьвідоцтва шкільного. Приняті до бурси ученики мають виказати ся при вступі, що посїдають 4 пари біля, 2 рушники, 2 простирала, подушку, ковдру або коцик і відповідну одежу. Подане належить вносити найдальше до 15-го н. ст. серпня с. р. до заряду Бурси „Руского Народного Дому“ в Чернівцях, ул. Петровичи 2.

Від Видїлу „Руского Народного Дому“,
Чернївцї, дня 23-го липня 1896.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{30}	$5^{\underline{10}}$		$6^{\underline{55}}$	$9^{\underline{30}}$	9^{55}		
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станїславова .	$9^{\underline{55}}$	.	.	$6^{\underline{13}}$	7^{28}	$2^{\underline{01}}$		
З Підволочиск	2^{30}	$10^{\underline{05}}$	.	8^{05}	5^{10}	.		
З „ на Підзамче	2^{18}	$9^{\underline{50}}$	.	7^{42}	4^{45}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{10}}$	8	1^{50}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	5^{45}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$10^{\underline{10}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	$8^{\underline{45}}$	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{17}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .		2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{40}}$	9^{55}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	2^{11}	6^{00}	.	9^{30}	$10^{\underline{45}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{25}	6^{14}	.	9^{48}	$11^{\underline{12}}$		
„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	6^{10}	.	.	10^{25}	2^{45}	$10^{\underline{15}}$		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{22}}$	9^{35}	$7^{\underline{22}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{05}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{05}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Руської Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.